

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **N. O.**, právně zast. Mgr. Ondřejem Adametzem, advokátem, se sídlem v Brně, Pekařská 12, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2005, č. j. 36 Az 78/2004 – 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti
- III.** Odměna zástupce stěžovatelky Mgr. Ondřeje Adametze, advokáta, **s e u r č u j e** částkou 2150 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 3. 2004, č. j. OAM-78/VL-10-03-2004, bylo rozhodnuto tak, že se žalobkyni (dále jen „stěžovatelce“) neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na cizinku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že účastnice řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či se jiným způsobem politicky angažovala, a že by tudíž byla pronásledována za uplatňování práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu v platném znění. Rovněž neshledal žádné souvislosti s důvody pro udělení azylu, tedy, že by potíže stěžovatelky související s obavou z možného negativního pohledu místních obyvatel ohledně jejího těhotenství s rozvedeným mužem, byly způsobeny její rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině, či pro politické přesvědčení ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

Uzavřel rovněž, že ani legalizace pobytu na území ČR nemůže být důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu a poukázal na možnost využití institutu, který zahrnuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Správní orgán neshledal ani podmínky pro možnost udělení azylu podle § 13 odst. 1 zákona o azylu či § 14 téhož zákona (tzv. azylu humanitárního). Neshledal rovněž, že by stěžovatelka náležela k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 výše uvedeného zákona.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatelka namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) a dále porušení § 12 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka vyslovila názor, že napadené rozhodnutí ji nepřesvědčilo o své správnosti a o správnosti postupu správního orgánu, když žalovaný se nevypořádal se všemi provedenými důkazy podle § 12 zákona o azylu, ani s posouzením podmínek pro vztazení překážky vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Namítala, že potíže, kterým byla nucena ve své vlasti čelit, a kterých se v případě návratu obává, lze považovat za pronásledování. Byla ohrožována bývalou manželkou svého přítele, napadena neznámými muži, zjevně na její (bývalé manželky) objednávku. Kvůli tomu byla stěžovatelka hospitalizována a bylo ohroženo dítě, které se svým přítelem očekávala. Pro nedostatek důkazů policie vyšetřování tohoto napadení uzavřela. Pokud před policií vyslovila domněnku, že v pozadí je bývalá manželka jejího přítele, policie se odmítla věcí zabývat s tím, že jde o rodinné záležitosti. V další části žaloby pak stěžovatelka poukázala na definici pronásledování uvedené v Příručce UNHCR z ledna 1992, směrnici UNHCR ze dne 7. 5. 2002, judikaturu soudů v jednotlivých státech a na existenci sociálních skupin z hlediska pohlaví. Připomněla, že právě v jejím případě jde o pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, neboť je ve své vlasti vystavena násilí. Požadovala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Brně, obdobně jako žalovaný správní orgán k závěru, že žalobkyně nebyla pronásledována ve smyslu § 12 zákona o azylu. Jednání soukromých osob oznámila příslušným orgánům, které je vyšetřovaly, pro nedostatek důkazů odložily a dalších prostředků ochrany ze strany státu žalobkyně nevyužila a ze země odcestovala. Nelze tedy konstatovat, že stát v jejím případě nebyl schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před jednáním soukromých osob. Žalovaný se přitom důvody vyplývajícími z ustanovení § 12 zákona o azylu, ve znění platném pro přezkoumávanou věc, podrobně zabýval a hodnotil žalobkyní uváděné důvody, které ji k žádosti o udělení azylu vedly. Ty pak podrobně posoudil z pohledu § 12 zákona o azylu, přičemž v jeho postupu a závěru nebylo soudem shledáno jakékoliv pochybení. Pokud žalobkyně teoreticky v žalobě rozebrala pojem sociální skupiny ve vztahu k pronásledování, konstatoval krajský soud, že ve správním řízení tuto námitku nevznesla a neuváděla ani, ke které sociální skupině ona sama, pro potíže, jež jí nastaly v zemi původu, náleží. Soud tedy nemohl přezkoumat, zda žalovaný, v jejím případě správně posoudil příslušnost k tvrzené sociální skupině a zda se v tomto případě mohlo jednat o pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán nepochybil ani v případě neudělení azylu humanitárního ve smyslu § 14 zákona o azylu a připomněl, že na udělení tohoto typu azylu není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; soud pak přezkoumává toto rozhodnutí pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Pokud takto správní orgán posoudil osobní situaci stěžovatelky a konfrontoval ji se situací v zemi jejího původu, a vyvodil, že zde není důvod pro udělení humanitárního azylu, pak se tak stalo plně v jeho pravomoci. Ostatně stěžovatelka ani konkrétně nenamítala, v jakém směru měl žalovaný v případě rozhodování o udělení

tohoto typu azylu pochybit. Soud neshledal, že by z mezí správního uvážení v tomto případě vybočil. Konečně ani námitka vznesená žalobkyní proti výroku o neexistenci překážek vycestování nebyla krajským soudem shledána důvodnou. Žalobkyně ostatně ni nekonkretizovala, ani v žalobě nedokládala, existenci kterékoliv z podmínek uvedených v § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnosti, v níž se dovolávala důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s. Namítala, že Krajský soud v Brně v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku nezákonnosti rozhodnutí žalovaného, kterému toleroval, že v předchozím řízení o udělení azylu porušil především ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu, neboť se žádostí stěžovatelky o udělení azylu nezabýval odpovědně a svědomitě, § 3 odst. 4 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl azylové řízení tak, aby posílil stěžovatelčinu důvěru ve správnost rozhodování, porušil § 32 odst. 1, § 46 a 47 odst. 3 téhož právního předpisu, neboť nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady, jeho rozhodnutí není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a odůvodnění rozhodnutí nepřesvědčilo stěžovatelku o jeho správnosti a o správnosti postupu správního orgánu. Porušil též § 12 zákona o azylu, neboť stěžovatelka má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu, respektive minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Stěžovatelka opakovala, že potíže, kterým byla nucena v zemi původu čelit, respektive, kterých se pro případ návratu do vlasti obává, je možno podřadit pod pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Připomněla, že byla ohrožována bývalou manželkou svého přítele a fyzicky napadena neznámými muži, kteří jednali zjevně „na objednávku“ této ženy. Upozornila též na odmítavé stanovisko policistů se touto skutečností zabývat a přitom poukázala na příslušnost k sociální skupině, jako jednoho z motivů pronásledování, relevantních ve vztahu k možnému udělení azylu. Snažila se tím vyvrátit názor žalovaného, že její potíže nelze podřadit důvodům pro udělení azylu, avšak žalovaný se touto možností vůbec nezabýval, tím se dopustil porušením citovaných ustanovení správního řádu, resp. zákona o azylu. Krajskému soudu vytýkala, že tuto námitku odbyl konstatováním, že ve správním řízení ani v žalobě neuvedla stěžovatelka, ke které sociální skupině, pro niž ji v zemi původu vznikly potíže, náleží. Připomněla v této souvislosti, že není osobou s právníkům vzděláním a nelze tudíž po ní spravedlivě požadovat přesnou právní kvalifikaci svého případu a je tudíž úkolem správního orgánu podřadit popsany skutkový stav pod příslušná ustanovení právního řádu. Odkázala na judikaturu, v níž se při identifikaci sociální skupiny objevuje prvek pohlaví žadatele. Právě ženám je nejčastěji přiznán status uprchlíka, pokud jsou tyto vystaveny násilí, nebo ohroženy násilím (včetně domácího násilí) na základě fyzických, kulturních, nebo jiných důvodů v prostředí, které jim odmítá ochranu. Tyto ženy čelí diskriminaci rovnající se pronásledování právě vzhledem ke své zranitelnosti, a proto, že nejsou ve svém společenství chráněny. Krajskému soudu dále vytýká, že nesprávně posoudil postup žalovaného z hlediska vytýkaných vad řízení, spočívající v porušení zásad řádného procesu ve smyslu správního řádu. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení (správně rozsudek) Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. a konečně též o ustanovení bezplatného právního zástupce pro řízení o ní.

K žádosti stěžovatelky byl jí pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ondřej Adametz, se sídlem v Brně, Pekařská 12 (usnesení uvedeného soudu ze dne 20. 4. 2005, č. j. 36 Az 78/2004 – 44).

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkazuje na obsah správního spisu, především na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky, z nichž jednoznačně vyplynulo, že důvodem žádosti o udělení azylu byla stěžovatelčina obava z pronásledování ze strany bývalé manželky jejího přítele a místních obyvatel pro její stav svobodné matky a dále snaha o legalizaci pobytu v České republice. K jednání, kvůli kterému stěžovatelka vlast opustila, nedocházelo však ze strany státní moci, přičemž činy soukromých osob mohou být považovány za pronásledování, pokud je státní orgány podporují, tolerují, či nejsou ochotny zajistit přiměřenou ochranu. Stěžovatelka se obrátila se žádostí o pomoc na policii, která však pro nedostatek důkazů případ uzavřela. Na tento postup policie si však nikde již nestěžovala a neobrátila se ani na příslušné orgány zabývající se ochranou lidských práv. Snaha o legalizaci pobytu nezakládá přitom nárok na mezinárodní ochranu formou azylu. Žalovaný připomněl, že právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, jehož institutů měla účastnice řízení možnost využít. Navrhoval zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, přičemž stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu,

nebo, že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a proto tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Z citace ustanovení § 103 dost. 1 písm. a) s. ř. s. vyplývala, že důvodem nezákonnosti zde uvedeným se lze zabývat až tehdy, pokud je správně zjištěn skutkový stav věci. Jelikož však stěžovatelka v kasační stížnosti mj. namítá, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, takže jeho rozhodnutí nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, přičemž krajský soud tuto žalobní námitku neshledal důvodnou a napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil, zabýval se Nejvyšší správní soud nejdříve důvodem kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. vytýkané pochybení však v postupu krajského soudu neshledal.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu především zjistil, že stěžovatelka podala dne 8. 1. 2004 žádost o udělení azylu, v níž uvedla, že je rozvedená a v Kyrgyzstánu navázala důvěrnou známost s rozvedeným mužem, s nímž čekala dítě (dne 5. 2. 2004 se jí v České republice narodila dcera R. N. – poznámka Nejvyššího správního soudu). Když se o této skutečnosti dozvěděla bývalá manželka jejího přítele, začala jí slovně vyhrožovat. Od září 2003 jí také někdo neznámý telefonoval a vyhrožoval, že s ní bude zle, pokud z Kyrgyzstánu neodjede. V říjnu 2003 byla na ulici přepadena dvěma muži a musela být hospitalizována. Policie tuto událost vyšetřovala, ale viníky nezjistila. Stěžovatelka je přesvědčena, že tyto muže najala bývalá manželka jejího přítele, což dovozovala z výhrůžek. Protože měla strach o sebe i o staršího syna (narozeného v roce 1999) poslala ho ke své matce a sama odjela ze země. V případě návratu do Kyrgyzstánu se obává o svůj život a o život svého dítěte.

Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu, sepsaného dne 23. 1. 2004 navíc uvedla, že sousedé jí pohrdali, protože je svobodná matka. Uvedla dále, že k fyzickému napadení neznámými muži došlo dne 14. 10. 2003 v noci, kdy se vracela domů z práce. Svědci u přepadení nebyli, záchranku zavolali sousedé, kteří ji spatřili ležet ve vchodě domu. Policie se začala případem zabývat, ale vzhledem k tomu, že chyběly důkazy, byl případ uzavřen. Když jim stěžovatelka oznámila, že jí vyhrožuje bývalá manželka jejího přítele, bylo jí řečeno, že to jsou rodinné záležitosti a že si to musí vyřídit mezi sebou. Po přepadení byla hospitalizována dva týdny, měla lehký otřes mozku a hrozilo, že přijde o očekávané dítě. Přítel s ní pobýval v nemocnici, hradil léčení a společně událost hlásili policii. Bývalá manželka jejího přítele nepřála jejímu těhotenství, protože sama má s tímto mužem dvě děti a pravděpodobně měla strach, že by ji finančně nepodporoval z důvodu narození dalšího potomka. Při přepadení ji neznámí muži nabádali k tomu, aby známost ukončila a opustila zemi, z čehož dovozovala, že byli najati bývalou manželkou jejího přítele. Pro její těhotenství ji sousedé nazývali „lehkou ženou“ a ona se bála fyzického napadení z jejich strany, neboť o takovém případě již slyšela. V zemi je totiž ostudou být svobodnou matkou. Po domluvě s přítelem se rozhodla, že odjede do zahraničí, aby nenarozené dítě bylo v bezpečí. Vyslovila přání legalizace pobytu v České republice, aby zde mohla žít a porodit dítě, které by vyrůstalo v příznivých podmínkách. V zemi jejího původu by bylo považováno za člověka „druhé třídy“ z důvodu nemanželského původu. V případě návratu má strach z fyzického a morálního pronásledování ze strany obyvatel města, neznámých mužů a bývalé manželky přítele. Jiné problémy v zemi původu neměla a vyloučila též problémy s kyrgyzskými státními orgány. V souvislosti s azylovým řízením uvedla, že nemůže doložit žádné důkazní materiály potvrzující její výpověď, neboť ty zůstaly ve vlasti.

Žádost stěžovatelky o udělení azylu posuzoval žalovaný správní orgán na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické situace a stavu dodržování politických práv v Kyrgyzstánu. Jde především o zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv za rok 2002 ze dne 31. 3. 2003 a o informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 17. 9. 2003 a 21. 10. 2003 a Výroční zprávu o svobodě vyznání za rok 2003. Dále správní orgán vycházel z aktuálních informací ohledně situace v Kyrgyzstánu obsažených v databázi České tiskové kanceláře. Výše uvedené zprávy jsou součástí spisového materiálu a žalovaný správní orgán podstatnou část jejich obsahu podchytil v napadeném rozhodnutí. Z nich pro věc samou především vyplynulo, že ústava z roku 1993 definuje formu vlády jako demokratickou republiku, avšak státní moc vykonával především dominantní prezident. Vzdor ústavním omezením získával však parlament stále větší nezávislost a občanská společnost byla relativně silná. Ústava zaručuje nezávislé soudnictví, i když jsou známy případy, že vláda využívala soudní řízení proti prominentním představitelům politické opozice či nezávislým sdělovacím prostředkům. K porušování lidských práv docházelo např. při zatýkání osob, či ve věznicích, kdy byly zjištěny případy špatného zacházení s uvězněnými. Problémem zůstává násilí vůči ženám, včetně domácího násilí, ačkoliv zákon zakazuje domácí násilí a špatné zacházení v manželství. Obětí domácího násilí poskytovalo své služby několik organizací, např. centrum UMUT (naděje) v Biškeku, Sdružení středisek pro řešení krizových situací žen a dětí a centrum s názvem SEZIM. Tyto organizace disponují právníky.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování cizineckých práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že pro posouzení důvodnosti stěžovatelčiny žádosti o udělení azylu soustředil žalovaný správní orgán veškeré dostupné důkazy, neboť po stránce skutkové musel vycházet především z vlastní výpovědi a údajů stěžovatelky a porovnat je s informacemi o zemi jejího původu. Pokud dospěl k závěru o nedůvodnosti stěžovatelčiny žádosti o udělení azylu, pak je tento závěr zcela v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Stěžovatelkou uváděné důvody ani podle názoru Nejvyššího správního soudu nesvědčí tomu, že by splňovala podmínky pro udělení azylu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalovaného i krajského soudu, že problémy stěžovatelky a popisované jednání bývalé manželky jejího přítele a jí najatých neznámých osob, nemělo souvislost s její příslušností k rase, náboženství, národnosti či určité sociální skupině, jak to předpokládá ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Nenaplnělo ani znaky ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu, podle něhož se považuje za pronásledování pro účely tohoto zákona ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo ve státě posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. V projednávané věci takový závěr učinit nelze, neboť stěžovatelce bylo vyhrožováno ze strany soukromých osob a pokud fyzické napadení ohlásila policii, nelze říci, že by se policie tímto případem nezabývala. Z její strany došlo jen k tomu, že pro nedostatek důkazů případ odložila. Stěžovatelka se však další ochrany ze strany státu již nedomáhala, neobrátila se např. na orgány prokuratury či institut

Ombudsmana, který v Kyrgyzstánu rovněž funguje. Neobrátila se ani na výše již zmíněné organizace zabývající se poskytováním podpory a poradenství ženám, které se staly oběťmi násilí. Pokud stěžovatelka namítá, že pohrdání její osoby ze strany sousedů pocítovala jako neúměrný psychický nátlak, nezbyvá než konstatovat, že jde sice o jev negativní a politováníhodný, nicméně je třeba rovněž připomenout, že i v tomto směru měla možnost obrátit se na příslušné orgány zabývající se ochranou lidských práv obyvatel, což neučinila. Nelze však shledávat souvislosti s důvody pro udělení azylu, totiž, že by toto, ať již projevené či neprojevené pohrdání, souviselo se stěžovatelčinou rasou, národností, náboženstvím, příslušenstvím k určité sociální skupině či s politickým přesvědčením. V této souvislosti je třeba upozornit na judikát Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 7 A 754/2000, na který odkázal i žalovaný, podle něhož je známým jevem v každé zemi, byť v některé více, v jiné méně, nicméně i v zemích nejvyššího standartu ochrany lidských práv a důsledné demokracie, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny, nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrozličnější negativní lidské vlastnosti jako xenofobie, animozita, závist, msta za dřívější příkoří domnělá i skutečná, důvodná i nedůvodná obava o bezpečnost, strach z ohrožení sociálních jistot a podobně. To však samo o sobě není ještě pronásledování ve smyslu § 12 ze zákona o azylu, resp. ve smyslu článku 1, bod A. 2. Úmluvy o právním postavení uprchlíků, publikované v České republice pod číslem 208/1993 Sb. Pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů v určité zemi, nebo její části za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, tedy o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované, státními orgány vědomě trpěné, či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované. Jestliže orgány státní moci se takové jevy snaží popírat, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a příslušná opatření nemají trvalý a stoprocentní efekt.

Stěžovatelka sama výslovně uvedla, že o pomoc a ochranu státních orgánů, krom nahlášení fyzického napadení na policii, která se případem zabývala, nepožádala a nelze tedy dospět k závěru, že jí byla odepřena ochrana země její příslušnosti, a tedy ani k tomu, že by eventuelně poskytnutá ochrana byla neúčinná. Žalovaný správní orgán se všemi jejími námitkami zabýval dostatečně a nelze mu tudíž vytýkat, že by vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, či že by vedl azylové řízení tak, aby oslabil stěžovatelčinu důvěru ve správnost jeho rozhodování. Napadené rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákony a vyšlo ze spolehlivě zjištěného dostupného stavu věci. Správní orgán se vypořádal se všemi provedenými důkazy a Krajský soud v Brně neměl tudíž důvodu jeho rozhodnutí zrušit.

Z uvedeného vyplývá, že žalovaný se případem zabýval i z hlediska až posléze stěžovatelkou namítanou diskriminací, vyplývající z její příslušnosti k sociální skupině žen. Právě proto argumentoval žalovaný správní orgán výše zmíněným judikátem vrchního soudu v Praze a upozornil, z jakého důvodu nelze pokládat případné nevstřícné jednání spoluobčanů, které stěžovatelka jen předpokládá, za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Pokud stěžovatelka namítá, že Krajský soud v Brně v napadeném rozsudku konstatuje, že nemohl přezkoumat tvrzené pronásledování stěžovatelky z důvodu příslušnostik sociální skupině ZDE žen proto, že tuto námitku stěžovatelka v řízení před správním orgánem neuvedla, lze toto konstatování pokládat za určité pochybení, nicméně je nutno v této souvislosti připomenout, že i když

ve správním řízení stěžovatelka důvod pronásledování odkazem na příslušnost k sociální skupině žen – neprovdaných matek – výslovně neoznačila, žalovaný se i z hlediska této příslušnosti věci velmi podrobně zabýval. Takové konstatování krajského soudu není sice namístě, nicméně zůstává bez vlivu na zákonnost rozhodnutí žalovaného správního orgánu.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že neshledal důvodnou námitku stěžovatelky opírající se o ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutková podstata, z ní správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel má oporu ve spisech, není s nimi v rozporu a při jejím zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem způsobem, který by mohl ovlivnit zákonnost a pro který by soud měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; rozhodnutí správního orgánu nelze pokládat ani za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Nedůvodnou je i námitka stěžovatelky dovolávající se důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Takového pochybení se Krajský soud v Brně nedopustil a jeho závěr s odkazem na důvody výše uvedené, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, či § 14 téhož zákona, jakož i závěr o tom, že není osobou ohroženou skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, má oporu ve spise. Na objektivním způsobem správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval krajský soud správný právní názor a ten také správně vyložil. Šlo především o výše již citované ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, k jehož výkladu krajským soudem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil ve vztahu k důvodnosti posouzení námitky stěžovatelky podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatelka rovněž poukazovala na pochybení žalovaného, způsobené nedostatečným zdůvodněním toho, proč nebyl jí ani její nezl. dceři (řízení je vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 Azs 209/2005) přiznán humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Pochybit měl podle jejího názoru i krajský soud, pokud důvody pro udělení humanitárního azylu neshledal. K tomu Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem uvádí, že udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu, jehož smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Okolnosti svědčící pro poskytování humanitárního azylu, pak správní orgán posuzuje na základě volné úvahy, aniž by na tento typ azylu byl právní nárok. Soud posléze posuzuje pouze tolik, zda správní orgán nevybočil z obecných mezí, daných základními principy platného právního řádu, zde především zákazu diskriminace, či z hlediska procesních předpisů. Z tohoto důvodu, tedy nemohl krajský soud sám posuzovat, zda zde byly či nebyly podmínky pro udělení humanitárního azylu, neboť takové rozhodování mu nepřísluší. Ke způsobu, jakým žalovaný odůvodnil nepřiznání humanitárního azylu stěžovatelce, Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalovaný se s touto otázkou vypořádal poukazem na skutečnosti, které vyplynuly z průběhu řízení a které jej vedly k negativnímu stanovisku. Pokud žalovaný zdůvodnil fakt, že stěžovatelce nebyl přiznán humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu skutečnostmi, jež byly relevantní i pro neudělení azylu podle § 12 téhož zákona, lze považovat toto odůvodnění za dostatečné.

Krajský soud se náležitě vypořádal též s námitkou týkající se překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V tomto ohledu poukázal zcela na vyčerpávající odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, který náležitě vysvětlil, že povinnost ukončit pobyt

žadatele o azyl neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život, nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu a nebo, kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, a nebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, a nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotné přijmout nezl. osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti. O žádný z těchto případů u stěžovatelky nejde, neboť v případě návratu do země původu není ohrožena žádnou ze jmenovaných skutečností, když i ze zpráv o zemi jejího původu soustředěných žalovaným vyplývá, že neúspěšným žadatelům o azyl v případě jejich návratu do země původu žádné nebezpečí či diskriminace z tohoto důvodu nehrozí; ostatně stěžovatelka svou námitku v tomto směru nikterak nekonkretizovala a ani v kasační stížnosti nedokládala existence kterékoliv z podmínek uvedených v § 91 zákona o azylu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky Mgr. Ondřej Adametz, byl ustanoven soudem, přiznal mu Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1, odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající z odměny za dva úkony právní služby a 1000 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za přípravu a převzetí zastoupení a studium obsáhlého spisu. K tomu byl přiznán režijní paušál podle § 13 odst. 7 téže vyhlášky, náležející ke dvěma úkonům právní služby v celkové výši 150 Kč. Zástupci stěžovatelky nemohla být přiznána účtovaná odměna za zpracování doplňku kasační stížnosti, neboť podle obsahu spisu doplněk kasační stížnosti podán nebyl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu